

valget for Oplysningens Fremme, til Sogne- og Folkebiblioteker ere ligeledes Udgifter, som tidligere ere afholdte af Sorø Akademis Midler, men som nu ere flyttede over paa Kultusministeriets ordinære Budget, og de udgøre tilsammen en Sum af 702,194 Kr. I Stedet for disse Poster har man paa Sorø Akademis Budget indført Udgifter til Realskolerne. Altsaa, man har taget Udgifter, som indirekte kom Almueskolevæsenet til gode, bort og indført Tilskud til en Række Realskoler, som nu faa en Støtte af ca. 126,000 Kr. Tidligere have Sorø Akademis Midler været af den Bestaffenhed, at der derfra er faldet en Skærv af til det almindelige Almueskolevæsen, men nu er Forholdet altsaa det, at disse Midler udelukkende komme de velstillede Klasser i Samfundet til gode; og naar man altsaa ser hen til Forhøjelsen i Budgettet for Almueskolevæsenet, er det, som er flet, i Virkeligheden snarere det, at det er de velstillede Klasser i Samfundet, som have faaet forøget Støtte end det egentlig er Almueskolevæsenet, som har faaet forøget Støtte. — Af andre Poster paa Kultusministeriets Budget skal jeg tillade mig at nævne Tilskud til kirkelige Djemed 258,000 Kr., det højere Undervisningsvæsen 202,000 Kr., Universitetet 486,000 Kr., den polytekniske Læreaanstalt 87,000 Kr. og det lærde Skolevæsen 227,000 Kr. Alle disse Udgifter kunne vistnok ikke siges at være Udgifter, som komme de ubemidlede i Samfundet til gode, og de udgøre en temmelig betydelig Sum, nemlig 1,262,000 Kr. Og dette er jo desuden ikke de eneste Udgifter, som gaa til disse Anstalter, Universitetet kræver saaledes i alt 758,000 Kr., det lærde Skolevæsen ca. 682,000 Kr., og alle disse Udgifter mener jeg ikke ere af den Bestaffenhed, at de komme de mindre bemidlede i Samfundet til gode, men derimod de velstillede. Det er nærmest paa saadanne Poster, at det Budget, jeg her taler om, er steget i Marenis Løb, og jeg er sikker paa, at man ved at gennemgaa de øvrige Poster paa Finansloven vil komme til et lignende Resultat.

Naar jeg saa stærkt har fremhævet, at der for de ubemidlede i Samfundet kunde gøres mere paa Finansloven, saa har det ikke alene sin Grund deri, at de som Statsborgere have Krav paa en saadan Støtte fra Statens Side, men ogsaa deri, at, hvad Indtægterne angaa, er det sikkert, at det er fra denne Side, at Staten tager sine væsentligste Indtægter gennem det Skattesystem, som raader her i vort Land. Forholdet mellem de direkte og de indirekte Skatter er jo allerede blevet omtalt af en æret fore-

gaaende Taler (Madsen-Mygdal), og jeg behøver altsaa ikke at komme saa dybt ind derpaa; men jeg skal dog nævne, at de direkte Skatter tilsammen kun udgøre 10 Mill. Kr.; mens de indirekte udgøre ca. 41 Mill. Kr.; man ser altsaa, at den langt overvejende Del af Statens Indtægter gennem Skatterne hidrører fra de indirekte Skatter. Men nu er der ogsaa noget at bemærke med Hensyn til de direkte Skatter, som jeg vil tillade mig at fremføre, og det er det, at de direkte Skatter ikke ere saa direkte, som de se ud til at være efter den Plads, hvorpaa de staa. Jeg skal saaledes nævne Bygningsafgiften, som er den eneste af de Skatter, der findes under Navnet direkte Skatter, som er stigende; alle de andre ere konstante. Bygningsafgiften er steget fra 1,805,000 Kr. i 1874—75, til 3,117,000 nu. Denne Skat har egentlig Karakter af at være en indirekte Skat; thi som oftest blive Bygninger jo overlade andre til Brug, og i saa Fald lægges jo denne Skat over paa Lejerne, som altsaa maa udrede den, og dermed kommer den til at virke som en indirekte Skat. De indirekte Skatter ere saaledes større, end de synes at være efter den Paragraf, hvorpaa de have deres Plads. — De indirekte Skatter ere siden 1874—75 stegne fra 28 $\frac{3}{4}$  Mill. indtil ca. 41 Mill. Kr. Det er jo en betydelig Stigning, og hele denne Forøgelse af Statens Indtægt hviler jo udelukkende paa Forbruget, og da Forbruget jo ikke er saaledes, at det nøje passer til vedkommende Forbrugers Samfundsstilling, følger deraf, at disse Skatter nødvendigvis maa hvile langt haardere og langt tungere paa de ubemidlede Klasser end paa de bemidlede. — Der er en af de indirekte Skatter, jeg vil tillade mig lidt nærmere at omtale, og det er Brændevinsafgiften. Brændevinsafgiften var i 1874—75 noget over 3 $\frac{1}{2}$  Millioner Kroner; den gik ned succesfult Nar for Nar, indtil vi naaede Maret 1890—91; da var den nede paa 2,577,000 Kr., altsaa mere end 1 Million Kr. mindre, end den var i 1874—75. I 1890—91 var det jo, vi fik Oskatten, og vi se, at lige saa snart Oskatten begyndte at træde i Kraft, begyndte Brændevinsafgiften at stige; hvilket altsaa betyder et forøget Brændevinsforbrug. I 1893—94 var Brændevinsfatten gaaet op til omtrent 3,066,000 Kr.; den er nu kalkuleret til 2,911,000 Kr., hvoraf det altsaa synes at fremgaa, at der atter er en Nedgang i Brændevinsafgiften. Men jeg er sikker paa, at dersom man virkelig gennemfører en Forhøjelse af Oskatten til 10 Kr. pr. Ld., ville vi atter igen faa det samme, som stete i 1890—91, nemlig